

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2826/18-A

Název	Základní umělecká škola Marie Podvalové, Praha 9 - Čakovice, Cukrovarská 1
Sídlo	Cukrovarská 1, 196 00 Praha 9 - Čakovice
E-mail	zus.cukrovarska@seznam.cz
IČ	70849366
Identifikátor	600002047
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ivana Heřmánková
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místa inspekční činnosti	Cukrovarská 1, 196 00 Praha 9 - Čakovice K Rybníčku 8, 190 15 Praha 9 - Satalice
Termín inspekční činnosti	12. 10. 2018 – 16. 10. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní uměleckou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní umělecká škola Marie Podvalové, Praha 9 - Čakovice, Cukrovarská 1 (dále „škola“ nebo „ZUŠ“) poskytuje vzdělávání ve všech oborech základního uměleckého školství.

Výuka je realizována v hlavním sídle školy v historické budově čakovického zámku, část výuky hudebního a výtvarného oboru a výuka tanečního oboru v nově vybudovaném pracovišti v ulici K Rybníčku v Praze 9 - Satalicích. Vzdělávání zajišťovalo 39 pedagogů. ZUŠ realizuje přípravné studium, základní studium pro I. a II. stupeň a studium pro dospělé. Ve všech ročnících je vzdělávání uskutečňováno podle školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (dále „ŠVP“). Kapacita školy (770 žáků) byla v době inspekční činnosti plně využita. Působnost školy přesahuje území městské části a je centrem uměleckého vzdělávání i pro širší okolí (Letňany, Prosek, Praha-východ). Demografický vývoj (prudký nárůst počtu obyvatel v regionu a okolí) a dobrá pověst školy způsobuje velký zájem o studium, ZUŠ z kapacitních důvodů nemůže přijímat všechny uchazeče, kteří splnili podmínky přijímacího řízení. Ve školním roce 2018/2019 tak nemohlo být přijato 91 uchazečů.

Škola se zaměřuje na motivaci žáků k celoživotnímu zdokonalování ve svém uměleckém oboru a vzdělávání v přátelském a komunikativním prostředí. Klade důraz na rovnoprávné postavení všech vyučovaných oborů bez ohledu na jejich velikost. Deklarované ambice být kulturním centrem regionu se škole daří dostát.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) využívá své dlouhodobé zkušenosti v řídicí funkci a znalost prostředí školy. V procesu řízení se opírá o jasně formulované vize a reálnou koncepci rozvoje ZUŠ. Účelnou zpětnou vazbu jí poskytuje vlastní hodnocení školy. Řadu koncepčních záměrů se ředitelce podařilo naplnit - např. otevření tanečního oboru, vznik nových školních hudebních těles a jejich úspěšné působení (flétnové soubory, big band a další), otevření nových studijních zaměření (hra na harfu), využívání nového místa vzdělávání, navýšení počtu žáků, zefektivnění spolupráce se zákonnými zástupci.

Organizační struktura ZUŠ je účelně nastavena. Účinnost řízení ředitelka posiluje delegováním vymezených kompetencí na dvě zástupkyně ředitele, vedoucí oborů a vedoucí předmětových oddělení, kteří se podílejí mj. na kontrolní a hospitační činnosti, hodnocení úrovně dosahovaných výsledků žáků při postupových a závěrečných zkouškách, organizaci veřejných vystoupení, realizaci mezioborové spolupráce. Funkčními poradními orgány ředitelky jsou pedagogická a umělecká rada. K přenosu informací jsou využívány elektronické formy komunikace, pravidelné porady a osobní kontakt, systém se podle dostupných informací osvědčuje.

Kontrolní činnost je uskutečňována plánovitě na základě ročního plánu, zasahuje do všech oblastí. Reaguje na aktuální potřeby (např. podněty rodičů, doporučení pedagogické rady). Výsledky kontrol jsou pravidelně vyhodnocovány, na základě zjištění jsou přijímána potřebná opatření. Přehled a zpětnou vazbu o úrovni pedagogických procesů poskytuje ředitelce sledování kvality žakovských veřejných vystoupení, výkonů žáků u postupových a závěrečných zkoušek, osobní účast na třídních koncertech a hospitační činnost vedení školy a vedoucích oddělení. V hospitovaných hodinách jsou sledovány konkrétní aspekty (motivační schopnosti učitele, vzdělávací metody, nároky kladené na žáka aj.), z výstupů vyplývají věcná doporučení ke zvýšení kvality výuky. K efektivitě vedení zaměstnanců přispívají uplatňované způsoby jejich hodnocení. V závěru školního roku ředitelka využívá veřejného ocenění nadstandardní práce v rámci jednání pedagogické rady či motivuje finančním ohodnocením.

Kvalitu výuky příznivě ovlivňují personální podmínky. Ředitelce se daří konsolidovat věkově vyvážený a kvalifikovaný pedagogický sbor, výuka všech předmětů je realizována

v souladu s aprobací pedagogů. K začlenění začínajících a nově nastoupivších učitelů přispívá metodická podpora vedoucích oddělení a vedení školy. Vedení školy umožňuje a podporuje účast v dalším vzdělávání v souladu s potřebami školy. Pedagogičtí pracovníci dále prohlubují své vzdělání, účastí v oborových a dalších seminářích si upevňují kvalifikovanost ve svém oboru a získané znalosti vhodně uplatňují ve výuce. Řada pedagogů rozvíjí svou odbornost také vlastní aktivní uměleckou činností.

Z inspekčních zjištění (pohospitačních rozhovorů) vyplynulo, že pedagogové nejsou zcela informováni (a tedy s nimi ani ztotožněni) o výchovných a vzdělávacích strategiích školy stanovených v ŠVP, nechápou vždy zcela jejich smysl. Důsledkem bylo neuvědomělé a jen nahodilé uplatnění vzdělávacích strategií ve výuce a také některé nedostatky v průběhu sledovaných hodin (viz Průběh vzdělávání).

K plnění koncepčních záměrů přispívá spolupráce s vnějšími partnery. Škola dlouhodobě spolupracuje s městskými částmi Praha Čakovice a Satalice, pro které mj. uskutečňuje pravidelné kulturní akce. Pro žáky okolních mateřských škol a jejich rodiče pořádá výchovné koncerty. V rámci spolupráce s dalšími ZUŠ v republice jsou uskutečňovány vzájemné koncerty. Přínosné pro výměnu zkušeností je dlouhodobé partnerství s bratislavskou uměleckou školou.

Finanční zabezpečení a materiální podmínky umožňují naplňovat profilaci školy a realizaci vzdělávacího programu. Škola ve sledovaném období účelně hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, od zřizovatele a vlastními příjmy. Celkový objem finančních prostředků stačil k zajištění plynulého chodu školy. Vzdělávání se uskutečňuje v esteticky podnětném prostředí dvou historických budov - v zámku, který prošel generální rekonstrukcí a je ozdobou městské části Čakovice, a v budově v roce 2016 pro účely výuky zrekonstruované barokní sýpky v Praze Satalicích, která slouží jako multifunkční prostor pro všechny druhy výukových aktivit. Učebny pro individuální i kolektivní výuku jsou účelně vybavené a zařízené tak, aby zachovaly historický ráz a inspirovaly mladé umělce k tvůrčí práci. Výtvarný obor se stará o výzdobu všech prostor. V posledních letech ZUŠ pořádá pravidelné výstavy v nových půdních prostorách zámku - Galerii. Proměnou prošel i největší sál zámku, nyní nově s názvem Schoellerův sál, využívaný k realizaci veřejných vystoupení žáků i k výuce. Prostorově omezené jsou učebny pro výuku výtvarného oboru a hudební nauky v hlavním sídle školy. Některé pracovní stoly pro výtvarnou tvorbu využívané ve výuce v době inspekce byly zastaralé (staré typy se zvedacími deskami) již nevyhovují dnešním potřebám ve výtvarném oboru, neumožňují práci na větších formátech, malá plocha pro prostorovou tvorbu atd. V jedné z učeben byly využívány stoly určené pro žáky přípravných ročníků, nezohledňující rozdílnou tělesnou výšku dětí a žáků a nepodporující správné držení těla. Materiální základnu vedení ZUŠ postupně obměňuje. Škola průběžně pořizuje nové hudební nástroje a učební pomůcky. Výjimečným počinem bylo pořízení basové flétny pro školní flétnový soubor.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách hudebního oboru vyučující poskytovali srozumitelné účelné pokyny k interpretaci skladeb, často s účinným využitím ukázky vlastní hry, dbali na dodržování a upevňování základních zásad a správných návyků při hře na nástroj (držení těla, správné dýchání, postavení rukou atd.). Příhodně prověřovali a obohacovali znalosti žáků při teoretickém rozboru obtížných pasáží v oblasti intonace, dynamiky, rytmu, tempa. V nejnižších ročnících základního studia používali vyučující metodické postupy, které vedly k získávání základů potřebných technických dovedností. V některých hodinách však u mladších žáků nebyly do výuky včas zařazovány chvíle pro oddych nebo relaxační cvičení.

Pokročilí žáci byli vedeni k vyjádření hudebního výrazu přednesových skladeb. Účelně jsou v intenci podpory individuality a zohlednění osobnostních možností využívány roční studijní plány žáka. Sledovaná výuka probíhala v podnětné a přátelské pracovní atmosféře, byl zřejmý odpovídající respekt žáků vyplývající z přirozené autority a profesionálního přístupu vyučujících. Otevřená a vstřícná komunikace pedagogů s žáky je zjevná. Ve všech hodinách vyučující poskytovali žákům intenzivní a efektivní zpětnou vazbu vedoucí k výslednému učebnímu pokroku. S opravou žakovských chyb pracovali důsledně, tak aby vedla k posunu v technickém zvládnutí skladeb a korekce byla chápána jako účinný prostředek ke zlepšení následujícího provedení.

Zjištěnými didaktickými nedostatky bylo časté opomíjení stanovení vzdělávacího cíle a nevyhodnocení jeho splnění v závěru vyučovací lekce. V malé míře byli žáci vedeni k samostatnosti (stanovování vlastních cílů, formulování svých názorů, zapojování do rozhodování o věcech, které se jich týkaly, vlastní objevování nových poznatků apod.). Často chyběla účelná závěrečná rekapitulace a zhodnocení práce žáka. Ve většině hodin žáci nebyli vedeni k sebehodnocení, k uvědomování si vlastních učebních pokroků a nedostatků a k samostatnému hledání způsobu jejich nápravy (co je potřeba vylepšit, co pro to udělám, jak cvičit, abych nechyboval, dosáhl/a zlepšení, apod.).

Ve sledovaných hodinách literárně dramatického oboru mladších žáků byly dobře promyšlené a efektivně začleněné pohybové aktivity a mluvní cvičení různých náročností. Učitelka důsledně vedla žáky ke správné výslovnosti během přednesu i běžné komunikace. Efektivně využívala dramatizaci při nácviku divadelního představení (např. práce s tělem, s dechem, hlasem, vyjádření emocí, výrazem ve tváři, pohybem při ztvárnění konkrétní postavy, situace, činnosti). V určitých fázích výuky dávala prostor pro vzájemné vrstevnické hodnocení, podporovala tím týmovou práci žáků. V části výuky byly však některé zadávané úkoly neúměrně náročné vzhledem k možnostem žáků s ohledem na jejich věk, mentální schopnosti i momentální stav, byla patrná absence vnitřní diferenciací výuky. Nevhodně byla zařazena organizačně nezvládnutá pohybová aktivita na závěr hodiny, což bylo důsledkem nedostatečně promyšlené struktury vyučovací jednotky. Mezi jednotlivými částmi výuky vyučující opomíjela dodržovat psychohygienické zásady - chyběly přestávky, potřebné pro relaxaci, lepší udržení pozornosti a zájmu žáků i naplnění základních potřeb.

Úroveň vzdělávání výtvarného oboru pozitivně ovlivňuje využívání pedagožkami příkladně sestaveného celoročního plánu včetně bohaté obrazové dokumentace. Pečlivá příprava, účelně zvolené pracovní a didaktické pomůcky a organizačně promyšlené postupy se projeví ve vysoké kvalitě hospitovaných vyučovacích hodin. Vzdělávání je realizováno prostřednictvím projektové výuky. V rámci projektů se žáci seznamují s nejrůznějšími technikami (kresba, malba, linoryt, kašírování, drátěná plastika) a jsou vedeni k tomu, aby techniky uměli kombinovat a experimentovali s nimi, čímž se rozvíjí a posiluje jejich kreativita. Motivace vyučujících byla podnětná, využívali odbornou uměleckou literaturu, vyhledávání obrazů na internetu, poslech tematické hudby. Všichni žáci byli vedeni k samostatnosti, k výtvarnému experimentu, k diskusi nad pracovními postupy. Byla respektována jejich individualita a přístup k řešení výtvarného problému. Na konci hodiny proběhlo hodnocení, kdy i žáci přípravných ročníků byli schopni vyhodnotit cíl hodiny a zopakovat si odbornou terminologii, se kterou byli v průběhu tvorby seznámeni. O kvalitě vzdělávání svědčí výtvarná úroveň již dokončených projektů a absolventských prací. Doporučení ke zlepšení směřuje k uskutečňování závěrečných školních výstav - protože žáci pracují ve výtvarných řadách a projektech, závěrečná výstava umožní shlédnout dokončený výtvarný celek, uvědomit si všechny aspekty a myšlenky výtvarné tvorby.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků vedení školy sleduje standardními způsoby. Informace získává průběžně od jednotlivých vyučujících, účastí na postupových či závěrečných zkouškách, na koncertech a třídních přehrávkách. Pedagogové analyzují pololetní i závěrečnou klasifikaci, ředitelka využívá poznatků z hospitační činnosti. K informování rodičů o vzdělávacích výsledcích žáků hudebního oboru jsou využívány žákovské knížky a notýsky, v ostatních oborech osobní či elektronický kontakt. Při náhlém zhoršování prospěchu informují vyučující vedení školy a situaci konzultují se zákonnými zástupci žáka.

Většina žáků ve sledovaném období dosáhla velmi dobrých studijních výsledků. Ve školním roce 2017/2018 prospělo s vyznamenáním 91 % z klasifikovaných žáků. Vzdělávací pokroky žáků škola pravidelně sleduje a vyhodnocuje na konci školního roku, při ukončení studia i v dalším vzdělávání, s výsledky aktivně pracuje v zájmu nabídky kvality. Pedagogové realizují podpůrná opatření podle potřeb žáka na základě vlastní pedagogické diagnostiky nebo prostřednictvím individuálního vzdělávacího plánu doporučeném školským poradenským zařízením, při jehož přípravě pedagogové pečlivě postupovali po konzultaci s odborníky poradny. V případě výskytu tíživé finanční situace v rodině škola zajistila díky spolupráci s nadací finanční prostředky na úhradu školného žáka.

O dobré úrovni dosahovaných výsledků vzdělávání svědčí rovněž úspěšná prezentace žáků na veřejnosti. Ročně škola pořádá řadu koncertů a veřejných vystoupení. Žáci školy se mohou prezentovat na třídních nebo absolventských koncertech, výstavách a divadelních představeních v průběhu školního roku. Velmi dobré výsledky žáků dokumentuje jejich úspěšná účast v prestižních soutěžích základních uměleckých škol vyhlášených MŠMT. Žáci hudebního oboru byli ve sledovaném období úspěšní např. v ústředním kole ve hře na zobcovou flétnu, v krajských kolech ve hře na dechové nástroje, kytaru, klavír, housle, v sólovém zpěvu a v kategorii smyčcových souborů (1. místo). Flétnový soubor Tikari flutes byl oceněn v národní rozhlasové soutěži Concerto Bohemia a v krajském kole soutěže základních uměleckých škol, prezentoval se i na mezinárodní úrovni. Absolventi výtvarného oboru se každoročně prezentují ve výstavní síni školy, kdy součástí absolutoria je veřejná obhajoba absolventských prací. Díky organizační aktivitě vedoucí výtvarného oboru jsou pořádány společné výstavy s jinými pražskými školami. Pedagožky aktivně zapojují své žáky do výtvarných soutěží a přehlídek a získávají řadu ocenění, mj. v ústředním kole soutěžní přehlídky Oči dokořán. O kvalitním vedení starších žáků svědčí každoroční přijetí žáků výtvarného oboru na školy se zaměřením na výtvarné umění. ZUŠ o úspěších žáků podrobně informuje na internetových stránkách.

Závěry

Vývoj školy

- od předchozí inspekční činnosti byla ve všech uměleckých oborech od školního roku 2012/2013 zahájena výuka podle ŠVP
- došlo ke změně míst poskytovaného vzdělávání (zahájení výuky na novém pracovišti K Rybníčku a ukončení vzdělávání na pracovišti K Hájojně)
- s účinností od 1. 9. 2017 škola otevřela taneční obor
- škola začíná postupně využívat elektronické vedení dokumentace
- od předchozího inspekčního hodnocení se zlepšily vzdělávací výsledky žáků hudebního oboru, mj. díky úspěšnému působení školních souborů (výrazné úspěchy flétnových souborů aj.)

Silné stránky

- systematická plánovitá kontrolní činnost, zasahující do všech oblastí chodu školy a vzdělávacího procesu
- profesionální a empatický přístup pedagogů k žákům, vytváření podnětné atmosféry při vzdělávání
- účinná zpětná vazba poskytovaná žákům v celém průběhu výuky (příkladně v individuální výuce hudebního oboru)
- didakticky precizně zpracované celoroční plány učiva využívané ve výuce výtvarného oboru
- zlepšování výsledků vzdělávání žáků hudebního oboru, úspěšné působení školních hudebních souborů
- vzdělávací výsledky žáků výtvarného oboru (výtvarná úroveň projektů a absolventských prací)

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- učitelé nejsou zcela informováni o výchovných a vzdělávacích strategiích školy, nechápou vždy jejich smysl
- jen v nízké míře byli žáci vedeni k samostatnosti (stanovování vlastních cílů, formulování svých názorů, vlastní objevování nových poznatků apod.)
- v některých hodinách chybělo seznámení žáků se vzdělávacím cílem, v závěru pak jeho vyhodnocení a shrnutí hodiny
- ve většině hodin hudebního oboru nebyli žáci vedeni k účelnému sebehodnocení
- nevyhovující pracovní stoly pro účely výtvarné tvorby
- nároky kladené na žáky v části výuky literárně dramatického oboru v nízké míře respektovaly jejich individuální předpoklady
- v některých hodinách u mladších žáků nebyly do výuky včas zařazovány chvíle pro oddech nebo relaxační cvičení (v části hodin hudebního oboru a v hodinách literárně dramatického oboru)

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- seznámit pedagogy s výchovně vzdělávacími strategiemi školy stanovenými v ŠVP tak, aby je vědomě uplatňovali ve výuce
- vést žáky k účelnému sebehodnocení jako nástroje vedoucímu k uvědomění si úrovně dosažených dovedností, nápravě nedostatků a samostatné domácí přípravě
- účinněji pracovat s didaktickými závěry hodin, neopomíjet závěrečné zhodnocení
- ve větší míře respektovat individuální předpoklady a věková specifika žáků ve výuce literárně dramatického oboru, lépe plánovat a organizačně promyšlet jednotlivé zadávané úkoly v hodině s ohledem na naplnění stanovených cílů
- zařazovat do výuky potřebné chvíle pro relaxaci, zejména u mladších žáků
- vystavovat výsledky projektové výuky v závěru školního roku (po ukončení výtvarného celku)

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata preventivní opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní umělecké školy Marie Podvalové, Praha 9 - Čakovice, Cukrovarská 1, ze dne 19. 6. 2014, s účinností od 1. 9. 2014
2. Jmenovací listina do funkce ředitele školy vydaná Školským úřadem Prahy 9, ze dne 14. 8. 2000, čj.: 567/2000/Dav, s účinností od 1. 9. 2000
3. Potvrzení ve funkci ředitelky školy s účinností od 1. 9. 2018 na dobu určitou 6 let, tj. do 31. 7. 2024, ze dne 26. 3. 2018, Čj. S-MHMP 465736/2018
4. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Marie Podvalové, Praha 9 - Čakovice, Cukrovarská 1, s platností od 1. 9. 2012
5. Školní řád s účinností od 1. 9. 2018
6. Výběr třídních knih pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku vedených ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekce
7. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školních letech 2016/2017 až 2018/2019 k termínu inspekce
8. Personální dokumentace pedagogů vedená k termínu inspekční činnosti (výběr)
9. Rozvrhy vyučovacích hodin podle žáků a vyučovacích předmětů pro školní rok 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekce
10. Kniha úrazů vedená k termínu inspekce
11. Školní matrika vedená k termínu inspekce
12. Rozbor nákladů a výnosů 12/2017
13. Hlavní kniha účetnictví 12/2017
14. Přehled příjmů a čerpání finančních prostředků podle jednotlivých zdrojů za rok 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Karel Pešina v. r.

Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka

Mgr. Ing. Jana Čalová v. r.

Bc. Dana Snížková, přizvaná osoba –
odborník na výtvarné vzdělávání

Bc. Dana Snížková v. r.

Mgr. Tomáš Šimek, kontrolní pracovník

Mgr. Tomáš Šimek v. r.

V Praze 12. 11. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ivana Heřmánková, ředitelka školy

Ivana Heřmánková v. r.

V Praze 27. 11. 2018